

کاهش بارش زمستانی

براساس اطلاعات سازمان هواشناسی، میانگین بارش کشور طی یک هفته منتهی به ۱۶ دی ماه، ۲/۲ میلیمتر بود که نسبت به میانگین بارش ۷/۷۷ میلیمتری بلندمدت ۷۱/۶ درصد کاهش یافته است. از ابتدای فصل جاری نیز به طور میانگین بارش ۵/۴ میلیمتر بارش به ثبت رسیده است که در مقایسه با میانگین ۱۴/۲ میلیمتری بلندمدت، ۶۲ درصد کاهش را نشان می دهد. از ابتدای سال جاری میانگین بارش کشور ۳۸/۸ میلیمتر بوده است، میانگین بارش در بلندمدت ۷۳/۲ میلیمتر ثبت شده، بنابراین طی این بازه زمانی ۴۷ درصد کاهش یافته است. طی سال آبی جاری- یعنی از اول مهرماه تا ۱۶ دی ماه- نسبت به بلندمدت تنها استان های گلستان، ایلام و خراسان شمالی بارش بیشتری دریافت کردند، به گونه ای که مازندران با دریافت ۲۴۷/۹ میلیمتر، ۱/۱ درصد و گلستان با ثبت ۱۷۴/۲ میلیمتر، ۲۱/۹ درصد و خراسان شمالی با ثبت ۶۸/۱ میلیمتر، ۱/۴ درصد افزایش بارش نسبت به بلندمدت را تجربه کردند.

زاین بعد از زلزله

یک هفته پس از زلزله قدرتمند ۷/۶ ریشتری که مرکز ژاپن را لرزاند، مقامات استان «ایشیکاوا» جان باختن ۱۶۸ نفر را تا روز گذشته تایید کردند. در پی این زلزله در یک منطقه توریستی برطرفدار، آتش سوزی گسترده ای رخ داد. گفته می شود که این حریق بیش از ۲۰۰ ساختمان را اسوزانده است. مقامات استان ایشیکاوا می گویند، رانش زمین چندین خانه را در منطقه «یوشیگانوکا» در شهر آنامیزو ویران کرد و تا روز یکشنبه، جان باختن ۷ نفر تایید شد. مقامات اعلام کردند، تاکنون ۳۳۳ مفقودی گزارش شده است. بیش از ۲۸ هزار نفر نیز در میان سرمای شدید در حدود ۴۰۰ پناهگاه موقت، اسکان گرفته اند. حدود ۳۳ هزار نفر به حدود ۳۷۰ پناهگاه در ایشیکاوا منتقل شده اند که با بدترین تلفات انسانی و آسیب های زیرساختی مواجه شده است. فرماندار ایشیکاوا در جریان یک نشست مدیریت فاجعه گفت، این بخش با شرایط بسیار حادی روبه روست. یک مطالعه کارشناسی نشان داده است این زمین لرزه در شبه جزیره توتو، باعث پیشروی خط ساحلی در این منطقه تا ۱۷۵ متر به سمت دریا شده است.

آمار ولادت در کشور

مرکز رصد جمعیت کشور سازمان ثبت احوال، اعلام کرد: «براساس آمارهای موجود در ۹ ماهه اول سال ۱۴۰۲، تعداد ۲۹ هزار و ۷۲۸ مورد چندقلو زایی در کشور به ثبت رسیده است که براساس این گزارش تعداد ۲۸ هزار و ۱۴۸ رویداد دوقلو، یک هزار و ۵۰۶ رویداد سه قلو، ۶۴ رویداد چهار قلو و تعداد ۱۰ رویداد پنج قلو بوده است.» براین اساس حدود ۳/۷ درصد ولادت های ثبت شده در ۹ ماهه سال ۱۴۰۲ مربوط به چندقلو زایی بوده است که استان های تهران با ۴ هزار و ۳۱۸ رویداد، خراسان رضوی با ۲ هزار و ۶۲۲ رویداد و خوزستان با ۲ هزار و ۳۵۱ رویداد، بیشترین تعداد چندقلو زایی را در کشور به خود اختصاص داده اند. همچنین براساس گزارش مرکز رصد جمعیت کشور سهم تعداد ولادت ها بر حسب مرتبه تولد، ۲۶/۴ درصد مربوط به فرزند اول، ۳۸/۹ درصد مربوط به فرزند دوم، ۱۷/۶ درصد مربوط به فرزند سوم، ۵/۱ درصد مربوط به فرزند چهارم و ۲ درصد مربوط به فرزند پنجم است.

کشمکش بر سر دفاع از زنان

هم میهن دلایل قانونی نشدن منع خشونت و سوء رفتار علیه زنان را بررسی کرد

گزارش
حقوق

به دلیل این اتفاقات بود که بیش از ۱۰ سال پیش لایحه ای تحت عنوان «لایحه منع خشونت علیه زنان»، با تلاش جمعی از فعالان حوزه حقوق زنان و دولت یازدهم تدوین شد. این لایحه قرار بود خشونت علیه زنان را کاهش دهد و علاوه بر پیشگیری از این نوع خشونت ها، زنان قربانی خشونت را نیز مورد حمایت های ویژه قرار دهد و به مجازات مرتکبان اینگونه جرائم نیز نگاهی ویژه داشته باشد. حالا اما پس از مدت ها، تنها اتفاقی که افتاد، دو بار تغییر نام و دو بار کاهش مواد آن برای تطبیق با قانون مجازات اسلامی و قانون آیین دادرسی کیفری بود، تا جایی که این قانون از ۷۷ ماده به ۵۱ ماده تقلیل یافت و واژه «خشونت» از عنوان آن برداشته شد. این لایحه تحت عنوان لایحه «پیشگیری از آسیب دیدگی زنان و ارتقای امنیت آنان در برابر سوء رفتار»، همچنان در انتظار تصویب نهایی مجلس است. نکته اینکه در حالی که کودک همسری به عنوان یکی از خشونت های طرح شده علیه زنان از متن لایحه حذف شده، اما

قانون اساسی «تأمین حقوق همه جانبه افراد از زن و مرد، ایجاد امنیت قضایی عادلانه برای همه و تساوی عموم در برابر قانون» را از وظایف دولت برشمرده است. اگر امنیت قضایی را به معنی نگاه قاطع مقنن و دستگاه قضایی به خشونت علیه شهروندان و جرم انگاری مناسب در حوزه های مبتلا به خلأ یا نقض قوانین از یک سو و مجازات متناسب با جرم آن چنان که در قوانین نیز مقرر شده اند تلقی کنیم، با استناد به این اصل، باید گفت که تدوین قانونی جامع و کامل، نه ابتر و ناقص در حوزه حمایت از زنان در برابر خشونت هایی که صرف جنسیت شان بر آنها اعمال می شود، نه تنها یک مطالبه عمومی، بلکه یک حق ذاتی و فطری برای آنهاست. با نگاهی به حقایق نهفته در مجازات بسیاری از مرتکبان قتل های ناموسی که در نهایت با رضایت ولی دم از مجازات سنگین رها می شوند و حبسی کوتاه را بابت گرفتن جان یک انسان تحمل می کنند، چگونه می توان از رشد زنان و یکسان بودن حمایت قوانین از زن و مرد سخن گفت.

شادی مکی
خبرنگار حقوقی هم میهن

«همه ملت اعم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از تمام حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت موازین اسلام برخوردارند.» اصل ۲۰ قانون اساسی این تاکید مهم بر حمایت قانون از زنان و مردان را در متن خود آورده است. اصل ۲۱ این قانون نیز مقرر کرده: «دولت موظف است، حقوق زن را در تمام جهات با رعایت موازین اسلامی تضمین کند.» بند یک این اصل، یکی از موارد را «ایجاد زمینه های مساعد برای رشد شخصیت زن و احیای حقوق مادی و معنوی او» می داند. بند ۱۴ اصل سوم

حسین بیات عضو هیئت مدیره انجمن حقوق اساسی ایران:

حقوق زنان اولویت نهادهای مسئول نیست

مشاهده است. به دلیل غلبه نگاه آرمانگرایانه حقوقی در قانون اساسی ایران در مقام عمل، امکان تحقق واقعی و کارآمد در روابط زنان و مردان و رفع همه تبعیض ها و نابرابری ها در حوزه حقوق زنان وجود ندارد. این موضوع اصلاحات بنیادین در این حوزه را با مشکلات عدیده پیچیده و غامض مواجه می کند.

بند یک اصل ۲۱ قانون اساسی به صورت خاص به حقوق زنان پرداخته و یکی از وظایف دولت را در این راستا مشخص کرده است. وقتی بعد از گذشت بیش از یک دهه از تدوین لایحه ای که باتوجه به شرایط زنان در جامعه قرار است امنیت آنها را مورد توجه قرار دهد، هنوز به نتیجه نرسیده است، آیا این نوع عملکرد در مغایرت با قانون اساسی نیست؟

این نوع عملکرد در مغایرت با قانون اساسی است. وقتی قانون گذار صراحتاً تأکید می کند که زنان و مردان از حقوق مساوی برخوردارند و دولت مکلف می شود که زمینه ساز احیای حقوق زنان شود، چنین تأخیری قابل دفاع نیست اما واقعیت این است که حقوق زنان بنا به دلایل مختلف از اولویتهای نظام سیاسی نیست. در جهان امروز حقوق بشر لیبرال، حاکمیت نظری و عملی دارد از این منظر زنان از حقوقی برابر با مردان برخوردار می شوند. در واقع حقوق مبتنی بر اومانیزم، زنان و مردان را بر خوردار از حقوق برابر می داند در حالی که فقه سنتی، چنین اعتقادی ندارد. زنان و مردان در چنین فقهی از دین از حقوق برابر برخوردار نیستند. در موارد بسیاری مردان بر زنان اولویت دارند؛ کماینکه در نظام قانون گذاری ما مانند قانون مدنی و قانون مجازات اسلامی و در رویه عملی شاهد این نابرابری هستیم. مثلاً در قانون مدنی، ارث زنان و مردان برابر نیست یا مرد هر زمان اراده کرد، می تواند زن را طلاق دهد اما زن برای طلاق باید مستندات عسر و حرج خود را به دادگاه ارائه دهد یا در قالب شروط ضمن عقد ازدواج، البته به شرط موافقت مرد. موفق به حکم طلاق شود. در شهادت، قضاوت و تصدیق مناصب سیاسی نیز این نابرابری وجود دارد. این نابرابری های فقهی حقوقی که درون ساختار قانون گذاری ایران

رسوب کرده و جاگیر شده است به راحتی تن به تحولات برابری خواهانه نمی دهد. به همین علت است که نظام سیاسی مستقر با رویکرد ایدئولوژیک به حقوق زنان و مردان نظر می کند. چنین اندیشه ای با آزادی ها و حقوق برابر زنان زاویه دارد. البته با رویکرد پراگماتیک و مصلحت سنجی سیاسی حرکت های اصلاحی در حوزه حقوق زنان هر چند اندک مشاهده می شود، این اما ربطی به حقوق بشر لیبرال ندارد.

باتوجه به اینکه براساس قانون اساسی، مجلس نماینده ملت است نه ساختار سیاسی، تعلل این نهاد در تصویب قانونی که مورد وفاق بخش بزرگی از جامعه و مورد نیاز است، چه عواقبی برای خود مجلس می تواند بدنبال داشته باشد؟

وقتی می گوئیم ملت بر سرنوشت خویش حاکم است و کشور براساس اکتاه به آراء عمومی اداره می شود، به این معناست که معتقدیم هر آنچه مردم اراده می کنند در قالب قانون گذاری زمینه اجرایی می یابد، یعنی باید علائق و سلائق مردم درون نظام قانون گذاری قابل مشاهده باشد، برای چنین رخدادی مجلس باید نهاد اراده ملی باشد. برای اینکه مجلس نماینده اراده ملی و برآورنده آن باشد، باید در قالب یک نظام انتخاباتی منسجم و قانونمند، دموکراتیک و معتقد به حاکمیت ملی، تشکیل و تاسیس شده باشد. اگر نظام قانون گذاری و قوانین حاکم بر این نظام زمینه ساز حضور علائق و سلائق مختلف و آراء و علائق ملت نباشد و افرادی وارد مجلس شوند که اکثریت ملت را نمایندگی نمی کنند، طبیعتاً مجلس سراغ قوانینی می رود که با حقوق ملت و حق بر تعیین سرنوشت شان یا در تعارض است یا مطابقت ندارد. اگر نگاه مجلسی که تشکیل می شود به حقوق ملت اعم از زن و مرد یا اقتصاد، فرهنگ و... امنیتی باشد، نمی توان انتظار داشت که به مقوله حق ها و آزادی ها توجه شود. اگر رویکرد مجلس ایدئولوژیک و در راستای منافع یک گروه خاص باشد و با منافع ملت سازگاری نداشته باشد، دست به رفتاری می زند که با اراده ملی تقارن ندارد. مجلس باید مؤید اراده ملی باشد و برای این موضوع نظام انتخاباتی باید دموکراتیک باشد. ترکیب مجلس سیزدهم نشان می دهد که این مجلس در اختیار یک جریان فکری خاص است که اولویتش حقوق و آزادی ها نیست یا اینکه همیشه از حقوق و آزادی ها آن چیزی نیست که مدنظر قانون گذار اساسی بوده است. نگاهی به لایحه حجاب و عفاف نشان می دهد که رویکرد وضع کنندگان آن به زنان، نگاهی انسانی نیست. در این لایحه به نظر می رسد زن ابزار تولید و توزیع فساد در نظر گرفته شده و نیاز است که مهار شود. این نگاه، زن را انسانی بر خوردار از حقوق برابر با مرد نمی داند. بنابراین مجلس را نمی توان برابر ملت پاسخگو کرد، مگر اینکه مجلسی تشکیل شود که مطابق با سخنان مرحوم آیت الله خمینی «عصاره فضائل ملت» باشد. یعنی افکار و عقاید محترم باید در مجلس حضور داشته باشند. فکر و عقیده ای محترم است که برآورنده حقوق و آزادی های ملت باشد.

با اعتقاد شما، استفاده از واژه سوء رفتار به جای خشونت در عنوان این لایحه، می تواند منجر به تقلیل آسیب های وارده بر زنان